

Sygn. akt I ACa 449/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia	SA Ewa Lauber-Drzazga (spr.)
Sędziowie:	SA Jolanta Terlecka SA Zbigniew Grzywaczewski
Protokolant	sekr. sądowy Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2012 r. w Lublinie na rozprawie sprawy z powództwa K. B.

przeciwko(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 marca 2012r., sygn. akt IX GC 426/10

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- zasądzoną na rzecz powoda kwotę 185.124,02zł obniża do kwoty 128.095,44 (sto dwadzieścia osiem tysięcy dziewięćdziesiąt pięć 44/100)zł, a w pozostałej części powództwo oddala;
- zasądzoną na rzecz powoda kwotę 12.904zł tytułem kosztów procesu obniża do kwoty 8.169 (osiem tysięcy sto sześćdziesiąt dziewięć)zł;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od powoda K. B. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. kwotę 1.844 (tysiąc osiemset czterdzieści cztery)zł tytułem kosztów procesu za drugą instancję.

I ACa 449/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 marca 2012r. Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz powoda K. B. kwotę 185.124,02zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu.

Wyrok Sądu Okręgowego został oparty na następujących ustaleniach:

W dniu (...) strony zawarły umowę na wykonanie przez powoda instalacji elektrycznej, komputerowej, telefonicznej, systemu sygnalizacji włamania i napadu w budynku przy ul. (...) w L.. Szczegółowy zakres robót określono w załączniku nr 1 do umowy. Określono, że wynagrodzenie wynosi 30 zł za 1 punkt komputerowy, telefoniczny, gniazdo 230V, punkt oświetlenia, wyłącznik, przełącznik. Jako łączne wynagrodzenie kosztorysowe przyjęto kwotę 96.360zł, przy czym ostateczne wynagrodzenie miało być ustalone kosztorysem powykonawczym przy zastosowaniu stawek z kosztorysu ofertowego.

W trakcie wykonywania prac powodowi zlecano ustnie roboty nie objęte umową, które powód traktował jako roboty dodatkowe. Powód wykonał wszystkie prace wynikające zarówno z umowy z (...), jak i ustnych zleceń. Protokół odbioru robót został sporządzony w dniu 30 października 2008r. W imieniu pozwanego podpisał go J. Ł.. Powód sporządził kosztorys powykonawczy obejmujący wynagrodzenie za wszystkie roboty w kwocie 256.788,32zł netto. Kosztorys ten został przekazany przez pozwanego do firmy (...) do weryfikacji i po 11 miesiącach L. S. opracował nowy kosztorys na kwotę 266.215,06zł netto.

Obiekt jest obecnie użytkowany przez pozwanego, który wynajmuje w nim powierzchnie biurowe i magazynowe.

Przed sporem pozwany zapłacił powodowi na podstawie faktur przejściowych kwotę 105.047,98zł. Powód dochodził w niniejszym sporze reszty wynagrodzenia w kwocie 185.124,02zł.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo jest zasadne Roszczenie powoda jest roszczeniem o zapłatę wynagrodzenia za wykonane dzieło. Rzeczą jego było zatem wykazanie, że umówił się z pozwanym na wykonanie robót objętych powództwem, roboty te wykonał i wydał pozwanemu, zaś dochodzone wynagrodzenie jest zgodne z umową. Powód dowód taki przeprowadził. Strony nigdy nie dokonały na piśmie zmian umowy z 2 kwietnia 2007r. zatem wszystkie uzgodnienia stron dotyczące zakresu robót nie objętych umową, określone w pozwie jako roboty dodatkowe, są w istocie nową umową zawartą w formie ustnej, wielokrotnie następnie modyfikowaną. Umowa w zakresie robót zawarta ustnie jest ważna. Odmiennie niż w umowie z 2 kwietnia 2007r. określono w niej wynagrodzenie odwołując się do wynagrodzenia określonego w kosztorysie powykonawczym opracowanym na podstawie KNR. Opinia biegłego potwierdziła, iż wartość robót wykonanych przez powoda jest wyliczona prawidłowo, zgodnie z ustną umową.

Sąd Okręgowy stwierdził również, iż nie może budzić zastrzeżeń fakt, że powód wydał pozwanemu roboty objęte ustną umową.

Od tego wyroku pozwany złożył apelację zarzucając:

- niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy tj. nieustalenie szczegółowego zakresu robót objętych umową na piśmie oraz zakresu robót ustnie zleconych powodowi, niedokonanie zliczenia ilości tzw. Punktów, nieustalenie treści ustnej umowy na roboty dodatkowe w zakresie zasad wynagrodzenia powoda i bezpodstawne przyjęcie, że strony umówiły się na rozliczenie według KNR-ów;
- dokonanie dowolnej oceny dowodów poprzez uznanie za wiarygodny i wyczerpujący dowód z opinii biegłego sądowego M. M., podczas gdy opinia biegłego nie czyniła za dość tezie dowodowej;
- sprzeczność ustaleń Sądu z materiałem dowodowym przez przyjęcie, że protokół odbioru z dnia 30 października 2008r. podpisany przez J. Ł. jest dokumentem odbiorowym w stosunku do robót objętych umową z 2 kwietnia 2007r. mimo, że zgodnie z zapisem w tejże umowie osobą uprawnioną do podpisywania w imieniu pozwanego potwierdzenia wykonania robót był inspektor nadzoru T. P.;
- naruszenie art. 245 kc przez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z kosztorysów powykonawczych dołączonych do pozwu jako dowodów z dokumentów, podczas gdy wskazane kosztorysy stanowiły pliki niepodpisanych wydruków;

- naruszenie art. 479¹⁴ § 2 kpc poprzez jego zastosowanie i przyjęcie przez Sąd, że strona pozwana pozbawiła się możliwości kwestionowania wyliczenia wynagrodzenia wskazanego w pozwie i załącznikach do pozwu podczas gdy pozwany już w odpowiedzi na pozew zakwestionował wysokość żądanego przez powoda wynagrodzenia;

- naruszenie art. 353¹ kc tj. zasady swobody umów poprzez ustalenie, iż mimo zapisu w umowie stron z dnia 2 kwietnia 2007r., że wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnego aneksu, rozszerzenie zakresu robót o roboty dodatkowe nastąpiło odrębną umową ustną, do której nie mają zastosowania postanowienia umowy pisemnej.

Wskazując na powyższe pozwany wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania ewentualnie zmianę i oddalenie powództwa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, iż strony zawarły zarówno umowę na piśmie jak też umowę ustną. Umowa z (...) przewidywała wprawdzie dla ważności zmian formę pisemnego aneksu, ale umowa ustna nie wprowadzała żadnych zmian w jej postanowieniach, a jedynie dotyczyła rozszerzenia zakresu robót.

W sprawie nie budzi również wątpliwości fakt, iż powód wykonał roboty objęte umową z (...) jak też zlecane mu ustnie przez pozwanego. Pozwany nigdy nie twierdził aby jakieś prace nie zostały wykonane, nie kwestionował ich jakości, faktycznie wszystkie prace odebrał, skoro z nich korzysta. W tej sytuacji nie może obecnie zarzucać, iż prace objęte umową z (...) nie zostały odebrane dlatego, że protokół odbioru z 30 października 2008r. podpisał inspektor nadzoru J. Ł., a nie wskazany w umowie jako inspektor nadzoru T. P..

W ocenie Sądu Apelacyjnego należne powodowi wynagrodzenie za prace wykonane na podstawie pisemnej umowy z (...) powinno zostać rozliczone, zgodnie ze stanowiskiem pozwanego, stosownie do jej postanowień tzn. według ceny od punktu. Pozostałe prace zlecone ustnie, wobec braku uzgodnień stron w tym przedmiocie, należy rozliczyć natomiast w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu instalacji elektrycznych i innych urządzeń związanych z przetwarzaniem i użytkowaniem energii elektrycznej M. M.. Pozwany nie zgłosił do tej opinii żadnych merytorycznych zarzutów, nie wskazał, które z objętych nią prac nie zostały wykonane, zarzucał jedynie biegłemu brak bliżej nieuzasadnionej bezstronności.

Biegły w swojej opinii rozliczył wprawdzie wszystkie prace nie różnicując robót objętych umową od robót dodatkowych, ale pomimo tego opinia ta umożliwia dokonanie prawidłowego rozliczenia.

Opierając się na sporządzonej przez biegłego tabeli elementów scalonych (k. 501) można przyjąć, iż wyliczona przez niego wartość prac objętych umową wyniosła 110.428,39zł netto. Są to pozycje 9-13, 16 i 17 tabeli obejmujące montaż instalacji elektrycznej w piwnicy, na parterze, na I, II i III piętrze, montaż opraw oświetleniowych oraz osprzętu elektroinstalacyjnego. Pozostałe prace (poz. 1-8, 14,15,18-32) to prace dodatkowe o wartości netto 104.363,17zł (wartość wszystkich prac 214.791,56zł minus prace wg umowy 110.363,17zł). Taka też kwota należy się powodowi za prace zlecone ustnie.

Prace objęte umową powinny być rozliczone zgodnie z umową wg punktów. W spisie z natury sporządzonym na oględzinach budynku przy ul. (...) w L., w dniach 29 września i 17 października 2011r., biegły określił ilość punktów na (...), z czego 9 punktów (oświetlenie elewacji) umowa nie obejmowała, zaś (...) zostało wykonanych na jej podstawie (k.604). Ilość punktów nie budzi wątpliwości skoro biegły uwzględnił w notatce punkty istniejące w dacie jej sporządzenia i liczył je w obecności pełnomocników stron, co zostało przez nich potwierdzone na rozprawie w dniu 14 lutego 2012r. (k.551).

Cena za punkt zgodnie z umową nie wynosiła jednak 30 zł, jak twierdzi pozwany, albowiem poza tą kwotą obejmowała również wartość materiałów. Ze szczegółowego zakresu robót stanowiącego załącznik nr 1 do umowy wynika, iż cena za 1 punkt wynosiła przeciętnie 54,69zł (wynagrodzenie 96.360zł za (...) punkty).

Wynagrodzenie za wykonane przez powoda prace na podstawie umowy wyniosło zatem 86.738zł netto ((...) punktów x 54,69zł).

Łącznie wynagrodzenie powoda za prace objęte umową i prace dodatkowe stanowi kwota 191.101,17zł netto (86.738zł + 104.363,17zł), a po powiększeniu o 22% Vat – 233.143,42zł brutto.

Uwzględniając zapłaconą przez pozwanego kwotę 105.047,98zł roszczenie powoda należy uznać za zasadne do kwoty 128.095,44zł.

Z tych względów i na podstawie art. 386 § 1 kpc, art. 385 kpc, art. 108 § 1 kpc i art. 100 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.